

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a felperesnek az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviseleti Főosztály által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság előtt P.20.960/2007. szám alatt megindított és másodfokon a Győri Ítéltábla Pf.I.20.238/2008/5. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes által 27. és 29. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 12.000 (Tizenkettőezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes, a Megyei Bíróság tanácselnöke a keresetében a Pp. 2. §-ának (3) bekezdése alapján 200.000 forint méltányos elégtételt biztosító kártérítés megfizetésére kérte az alperes bíróság kötelezését a 22.P.20.174/2004. szám alatt folyamatban volt, a felperes által személyhez fűződő jogai megsértése miatt a Megyei Bíróság Polgári Kollégiumának vezetőjével, dr.B.Dval szemben indított per (továbbiakban: alapügy) miatt. A felperes szerint a bíróság a pert hat hónap helyett indokolatlanul másfél év alatt fejezte be annak ellenére, hogy a 2004. január 30-án előterjesztett kereseti kérelem alapján lefolytatott bizonyítást már a 2004. szeptember 6-ai tárgyaláson befejezte, az elsőfokú ítélet meghozatalára azonban csak 2005. június 14-én került sor. A bíróság megsértette a tisztességes eljárás elvét is, mert nem hívta fel dr.B.D. alperest a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése alapján állításai bizonyítására.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint az alapügyben késedelem nem merülhet fel, a bíróság az eljárási szabályoknak megfelelően járt el. Utalt arra, hogy nem hivatkozhat az ésszerű időtartam megsértésére az, aki magatartásával maga is hozzájárult a per elhúzódásához.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító ítélete indokolásában kifejtette, hogy a méltányos elégtételt biztosító kártérítés a Pp.

2. §-a (3) bekezdése alapján akkor állapítható meg, ha a felperesnek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához, az ésszerű időn belül történő befejezéséhez való joga - illetőleg e jogok bármelyike - sérült. A per ésszerű időtartamának meghatározására pontos időtartamot nem lehet megadni, azt a jogvita tárgya és természete, az eljárás lefolytatásának egyedi körülményei figyelembevételével kell meghatározni. Az egyes perbeli cselekmények elemzése alapján az ésszerű időn belüli befejezéshez való jog megsértése nem állapítható meg. Az alapügyben hozott másodfokú ítélet és a felülvizsgálati eljárásban a Legfelsőbb Bíróság által meghozott ítélet megállapításai nem támasztották alá a felperesnek a bizonyítási eljárással kapcsolatos kifogásait, ezért nem sérült a jogvita elbírálásához fűződő joga az által, hogy az alperes nem a felperes álláspontjának megfelelő eljárási cselekmények mellett hozta meg döntését. Megállapította továbbá, hogy a felperesnek az az alapügyben a 2005. június 14-ei tárgyaláson tett előadása, amely szerint a döntéshozatal elmaradása esetén visszavonásra kerül az alperes bírósággal szemben benyújtott kereseti kérelme, a felperes részéről sérti a tisztességes eljárás követelményét, és éppen azt jelzi, hogy az alapügyben a felperes nem az ítélet meghozatalát, hanem az eljárás további folytatását igényelte. Ez a nyilatkozata sérti a tisztességes eljárás követelményét, ugyanakkor e jog megsértésére csak az hivatkozhat, aki maga is a tisztességes eljárás követelményének megfelelően jár el.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét lényegében helyes indokai alapján helybenhagyta. Az alapügy egyes perbeli cselekményeinek figyelembevételével megállapította, hogy a felperesnek nem sérült a per ésszerű határidőn belül történő befejezéséhez, illetve a tisztességes eljárás lefolytatásához való joga, ezért a kereset jogalapja hiányzik. A másfél éves pertartam önmagában nem minősül hosszú pertartamnak. A tárgyalások elhalasztására a bizonyítási indítványok tárgyaláson történt előterjesztése, illetve a keresetmódosítás miatt került sor. Nem sérült a Pp. 125. §-ának (3) bekezdésében foglalt szabály az első tárgyalás kitűzésénél és az azt követő tárgyalások kitűzésénél a bíróság figyelembe vette a Pp. 142. §-ának (1) bekezdésében és a Pp. 151. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat is. A Pp. 3. §-ának (3) bekezdésére hivatkozás pedig nem lehet a peres eljárás tárgya, mert a Pp. 2. §-ának (2) és (3) bekezdésére alapított kártérítési igény nem teremthet új jogorvoslati fórumot a fél számára kedvezőtlen korábbi jogerős ítélet felülvizsgálatára. E körben a másodfokú bíróság utalt a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény (Bszi.) 2. és 7. §-ára.

A felperes felülvizsgálati kérelme a keresetének helyt adó döntés meghozatalára irányult. Álláspontja szerint a bíróságok nem az

által a kifogásolt jogsértést vizsgálták. A másodfokú bíróság ítélete kizárólag általánosságokat, illetőleg egyoldalú pertörténetet tartalmaz, és indokolatlanul hivatkozik a Bszi. 7. §-ára, mert a keresetet a felperes az alapügy folyamatban léte alatt nyújtotta be. A felperes kiemelte, hogy az egyenlő bánásmód hiányát nem sérelmezte, az ezzel kapcsolatos indokolás mellőzését kérte. A Pp. 3. § (3) bekezdése alkalmazásának megtagadása miatt az alapügyben hozott ítélet csak a kereset és a viszontkereset elutasítása lehetett, mindezzel az első- és a másodfokú bíróság nem is foglalkozott. Az elsőfokú eljárásban eljáró bíróságnak úgy tekintette, hogy a Pp. 3. §-ának (3) bekezdése csak a jogi képviselővel nem rendelkező fél esetén alkalmazható, és a Pp. „3. §-át” anyagi jogszabálynak minősítette. A bíróság a törvényben előírt tájékoztatási kötelezettségének másfél éven keresztül nem tett eleget és ezzel megsértette a felperesnek a per tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belüli befejezéséhez való jogát. Az alperes a jogerős ítélet megállapításával szemben nem tartotta be a Pp. 142. §-át, amikor a 2004. szeptember 6-ai tárgyalást négy hónapon túli időpontra tűzte ki, az pedig egyértelmű, hogy a tárgyalás befejezésekor az új tárgyalás napját nem határozta meg, annak kitűzésére a tárgyalást követően került sor. Az alperes sérelmezte, hogy kérelme ellenére a bíróság nem hozott részítéletet a bizonyításra nem szoruló kereseti kérelmek tekintetében, annak ellenére, hogy előzetesen hozzájárult ahhoz, hogy a fennmaradó részében a per szüneteljen. A 2005. március 7-ei tárgyalás után a bírói tevékenység az ügy halogatásában merült ki. Nem tartotta be az alperes a Pp. 151. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat sem.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Legfelsőbb Bíróság azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes a 2005. június 10-én előterjesztett keresetét a Pp. 2. §-ának (3) bekezdésére alapította, ebből következően a Pp. 2. §-ának (1) bekezdésében foglaltak, azaz a per tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jog érvényesülését kellett vizsgálni. A jogerős ítélet indokolása nem „általánosságokat” tartalmaz, hanem a bíróságnak a hivatkozott jogszabály értelmezése és alkalmazása tekintetében elfoglalt álláspontját annak elbírálása érdekében, hogy az adott esetben sérült-e a felperesnek a tisztességes eljáráshoz, illetőleg a per ésszerű időn belül történő befejezéséhez való joga. Helyes az a megállapítás, hogy a per befejezésének ésszerű időtartama a jogvita tárgya és természete, valamint az eljárás lefolytatásának egyedi

természete alapján határozható meg, figyelembe véve azt is, hogy más hasonló ügyekhez képest a per tovább tartott-e. A felperes több eljárási szabály megsértésére is hivatkozott, téves azonban a Pp. 2. §-a (3) bekezdésének olyan értelmezése, hogy egy eljárási határidő be nem tartása önmagában megalapozza a felelősséget. Ennek eldöntésénél az egész eljárást vizsgálni kell.

A bíróság a felperes által állított jogsértéseket vizsgálta és a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a per ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jog és a tisztességes eljárás lefolytatásához való jog nem sérült, ezért hiányzik a kereset jogalapja. A jogerős ítélet az alapügyben hozott jogerős döntés tekintetében alappal hivatkozott a Bszi. 7. §-ára, amely szerint a bíróság határozata mindenkre kötelező. A kereset elbírálása szempontjából döntő jelentőségű az alapügyben eljáró alperes eljárási tevékenységének vizsgálata, amelyről a másodfokú bíróság és a Legfelsőbb Bíróság is megállapításokat tett az ítéleteiben. Ezek értékelése során irányadó a Bszi. 7. §-a, függetlenül attól, hogy ebben a perben a kereset beadásakor az alapügyben a jogerős döntést még nem hozták meg. Ebből következően figyelembe kell venni azt a felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélet indokolásában megállapított tényt, hogy a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében foglalt tájékoztatás - amely nem vitásan a jogi képviselővel eljáró felet is megilleti - elmulasztását a felperes azért kifogásolta alaptalanul, mert az egyes sérelmezett magatartások tekintetében nem további bizonyításra volt szükség, hanem annak megítélésére, hogy azok sértik-e a felperes személyhez fűződő jogait vagy nem. Az eljárás „elhúzódására” ezért a Pp. 3. §-a (3) bekezdésének megsértése nem vezethetett. A bíróságnak - figyelemmel a Pp. 2. §-ának (2) bekezdésére - értékelnie kellett azt is, hogy a keresetet előterjesztő fél a magatartásával, illetőleg mulasztásával mennyiben járult hozzá a per elhúzódásához. E körben a jogerős ítélet megalapozottan állapította meg, hogy a tárgyalások elhalasztására a bizonyítási indítványok előterjesztésének módja és a kereset módosítása teremtett alapot. A 2004. szeptember 6-ai tárgyaláson a bíróság az új tárgyalás kitűzéséről ugyan nem rendelkezett, a jegyzőkönyv tartalmából azonban megállapítható, hogy a tárgyalás elhalasztására azért került sor, hogy mindkét peres fél nyilatkozzon a bizonyítási indítványaik fenntartásáról, illetőleg a további bizonyítási indítványról. A bíróság ezt követően az új tárgyalást 2004. november 22. napjára, azaz a négyhónapos határidőn belüli időpontra tűzte ki a Pp. 142. §-ának (2) bekezdése szerint. A Pp. 142. §-ának (1) bekezdése lehetőséget teremt arra, hogy a bíróság a folytatólagos tárgyalás határnapját nyomban ne tűzze ki, erre alapul szolgálhat a felek nem ismert terjedelmű és tartalmú bizonyítási indítványainak várható előterjesztése. A 2004. szeptember 6-ai tárgyalás kitűzésével kapcsolatban az elsőfokú ítélet indokolása (14. oldal) részletesen

és helyesen tartalmazza, hogy az milyen okok folytán nem sérti a négyhónapos tárgyalás kitűzési időtartamra vonatkozó jogszabályi előírást. Ebből következően a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az alperes a Pp. 142. §-ának (1) és (2) bekezdését, valamint a Pp. 151. §-ának (1) bekezdését nem sértette meg. A részítélet meghozatalára a fél kérelme alapján a bíróság nem köteles, a Pp. 213. §-ának (2) bekezdése a bíróságnak csupán lehetőséget nyújt arra, hogy részítélettel döntsön, ezért ennek elmaradása önmagában nem jelenti a Pp. 2. §-a (1) bekezdésében foglaltak teljesítésének elmulasztását.

Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet megalapozottan állapította meg, hogy a méltányos elégtételt biztosító kártérítés alapjául szolgáló, a Pp. 2. §-ának (1) bekezdésében foglaltak teljesítésének elmulasztása nem bizonyított, a kereset jogalapja nem áll fenn. A felülvizsgálati kérelemben megjelölt okok miatt a jogerős döntés nem jogszabálysértő, ezért azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül hozott határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2010. április 15.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bíróági tisztviselő
HM